

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a meseca sva počvare" Nat. Posl.

Predplatna s poštarnom stoji 2 for., a seljakovo samo 1 for. za cijelu godinu. Razmerno 1 for., a seljakovo 50 novč. za pol godinu. Izvan Carevine više poštarnina. Gdje se neđe najmanje 8 seljakova su voljni, da im list šaljemo svim ukupno pod jednim zavojom i imenom, davat čemo za 70 novč. na godinu svakemu. Novci se salju kroz poštarsku Naknadicu. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu List nedodje na vreme, neka to javi odpravnici u otvorenu plamu, za koju se neplaća nikakva poštarna, napisav izvana Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je postan, to ga i plaća.

Carinarski zakon i Dr. Vitezović.

U zadnje doba razpravljalo se u bečkom parlamentu više važnih predmetala ali još nijedanput nije se radilo o tako važnoj stvari za naš istarski puk kako pred nekoliko dana, kad se je razpravljalo i glasovalo o novom carinskem tarifu ili cieniku. Naš zastupnik odkad je u Beču nije se težko još našao u takvoj neprilici kao ovom sgodom pa mu zato i čestitamo na odvažnom držanju i zastupanju interesa svojih birača.

Vlada je najma med ostalim predložila, da se udari ili stavi 25. novčića carine na svaki kvintal žita (pšenica, kukuruz i ostali slični proizvodi), koji bi se izvana u državu uvezao i to dogovorno sa ugarskom vladom. Obje vlade obvezale se za nepromjenjivi prihvat isto carino. Da jo tomu tako, vidi se iz toga, što je bečka vlada predloživ zakonsku osnovu parlamentu nekako izjavila, da smatra nepromjenjivo užakonjenje toga predloga pitanjem povjerenja i obstanku kabineta. Tim je većinu postavila u alternativu da bira med novim carinskim cienikom il da dodje nepovoljnija vlada lahlko na kormilo. Ovaj postupak bečka vlade u ostalom slah je znak s jedno strane napredku parlamentarizma u Austriji, s druge strane pokazuju se koliki li je magjarski upliv u svih najvažnijih pitanjima, koji se tiču ne samo ukupne monarkije već i samih unutarnjih cisilijskih.

Poznato je, da carina na žito nemže nikomu u monarkiji toliko koristiti koliko Magjaram a nikomu

toliko škoditi koliko južnim pokrajnjim Cislajtaniju najmo Istri i Dalmaciju. Za sjeverno pokrajino carina na žito nije životno pitanje, jer su ove osobito industrijalno to su zastupnici tih zemalja lahlko mogli za tu carinu glasovati; nu za južnu pokrajino, gdje industriji skoro ni glasna u trgovini ni traga nema, carina na žito isto je onako težak udarac kao n. pr. nerodion, tuča i suša, jer i jedno i drugo nemoža a da ne provozi gladi i novolio tišće najviše pajsiromašnje stanovnike, one, kojim je palenta skoro svagdanja hrana. Nije dakle čudo, da se je Dr. Vitezović zajedno sa ostalimi zastupnicima južnih pokrajina, koji pripadaju većini parlamenta, izjavio, da će glasovati protiv zakonske osnovi te je dosljedno glasovao za predlog zastupnika Hallwicha, po kojem će vlada moći za Dalmaciju, Istru i još nekoju južne dijelove carinu za žito staviti izvan krijepti to žito slobodan uvoz dozvoliti.) Taj predlog je tako i predsto do sad se čeka što će reći gospodarska kuća, od koje se vlada nuda većoj popustljivosti nego li ju je našla u zastupničkoj kući. Službene i poluslužbene novine kao što i »Politik« i »Tribin« srde se na našo zastupničko, koji su volili glasovati sa nje-

*) Predlog Dra. Hallwicha glasi ovako: „Jedam, ovaz, kukuruz, riz, pšenica, pir, proso, sferate imaju biti slobodni od carine za potrebu dolinamažnog zemalja u ograničenju, kroz posebnu odredbu utvrđenoj mjeri i uz uvjet, koji će se ustanoviti i to: preko talijanske granice u Tirol, preko njemacke granice u kotar Reute, preko talijanske granice po moru u Goricu sa Gradiskom; u Štensko zemljište i u kotar Postojna, preko lukava koje će se posebnom odredbom ustanoviti u Istru, Dalmaciju i Hercegovinu.“

Podlistak.

Žudih* Josip Razsuljević.

(Pučka priповjest iz Istraškoga života).

Badnji jo dan. Pod večer slučajno dođoj u selo R... nedaleko grada Pazina. Vraćajuće se onoga dana iz Karojeve u moj rodinu zavjeć, stiže me na putu snieg sa vjetrom i dažnjem. Slipajući hrim korakom mimo spomenuta selo R..., zapazi me kuma Agata i me pozove u kuću da se ogrijam i podkrijeam već od zime izmerni hlad. Ja se dasto rado odazvah — ta pošteno se Agati rado ljudi svrđuju.

Hvaljen Isus pozdravim Agatinu čeljad stupiv na prag kućne.

Vazda budi, odzdrave mi ovi jedno-glasno.

Stupile blize, reče mi Agata. Naočit su oganj. Moj svek Stefan i muž Jure pošli su do Razsuljevićevih ruševina. Oba su toliko puta pitali za vas dobro gospodine. Naskoro će doći, izvolite ih počekati.

Agata podstakne oganj, dade mi sto-lje du sjeđem i prigrebe k suraznulim mi nogama žaravice. Za tim uze seivanje i podje u pivnici, koja bješe malo daleko.

* Judex, sudac, župan.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIĆTVO I ODPRAVNIČTVO

nalazi se

Tip. F. Iluza, Palača N. na Via S. Lazzaro 15.

Plama se šalju platjene poštarine. Vesti, dopisi i drugi spisi stampaju se II u cijelosti ili u izvadku, naime prema svojoj vrijednosti i smjeru ovoga Listu. Neuspisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadanja i često sukranno stvaru nengaze mjestu u ovom Listu. Pribrojena se plama tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasli od 8 redakata stope 60 novč. a svaki redak sruši 5 novčića; II u situću oplovitavu po što se pogode oglasanik i odpravnici. Dopisi se nevracaju. Uredničtvu i odpravnici, osim izvraćenih situacija, nedovoljuje, nego putem svoje Listnice.

mačkom strankom proti Taaffe-u odicliv se u tom pitanju od većine, nego li glasovati za 25 nov. carine za žito. Žašto se prije vlada nepopita kod uvaženijih zastupnikah, jeli je takva carina moguća, jeli jo pogibeljna po pučanstvu, može li se uvesti?

Najpraktičnije je doći iznenada sa zakonskim prodlogom pred visokim kruškom pak zahtijevati nepromjenjivi prihvatanje ili odstupljevanje. Zastupnici su poslanci naroda, oni moraju gledati za narod, kojeg zastupaju to nomogu u svem slediti vladi, ako i prepadaju većini. Za gotovo nebi se to novine srdile na našo južne zastupnike, kad bi znala kakvo je našo stanje i što se sva kod nas sbita! Koje su blagodati, što smo jih primili od potomljive vlade grofa Taaffea? Našo političko stanje jo isto kao i za vrijeme vlade Auersterga, nam u prilog temeljni državni zakoni su većnom mrtvoj slovo, koji više putaju manje vredno nego li kukav dvorski dekret od god. 1785. ili 1804. ili kolika ministerijalna naredba od 30 ili 40 godina natrag.

Neka pomisla, da naša mornarica već gine ter da su brodovlastnici, koji su pred kalkvih 12 godinah bili gospodari, danas gotovo prosjaci. Što se pak čini? Podupire se gradnjom parobrodova, koji su trgovske brodove uništili. A što se za nas Hrvate u Istri učinilo? Za nas se nije ništa kao ni prije učinilo! Naši su zastupnici glasovali, kako to naši interes zahtijevaju, a svjetovali bi gore napomunitim novinam, da se malo i za nas zauzmu, neka se vlada i za nas pobrine, za

nas, koji smo po prijašnjoj vladi bili izručeni na milost i nemilost! Komu, nije treba kazati, to će naš pul najbolje znati. Dobro je učinio dalmatinski zastupnik Dr. Klačić, kad je sobom u zastupničku kuću donio komad kljeva, koji se od siromašnjega pučanstva jede, pak ga pokazao ostatim zastupnikom veče, ako se već sada takav kruh, ako ga takvim možemo nazvati, jede, što će bit onda, kad se metne na žito carina. Težko je glasovati za carinu na kavu i slične proizvode, bez kojih se ipak može živiti, nu za naše južne pokrajine bar kruh mora da bude sloboden i prost od svake carine.

Mislimo, da ćemo izraziti mnjeno cijelog našega naroda, kad kažemo, da se je Dr. Vitezović korektno vladao te neka tako i nadalje utraje na braniku naših interesih.

Ustanak u Boki.

Donašamo ovdje njeke vести po »Pester Lloyd« iz Pešte i »Narodnom Listu« iz Zadra, koje će našim čitateljim predložiti stanje, u kojem se naši ustanak u južnom dijelu naše države.

Iz Kotora brzojavljeno je službeno 13. Maiča: »Barunu Jovanoviću spremilo je pučanstvo velikih ovaci-juka.«

Hvala bogu, uzklknusmo na ove vesti. Krv se više neće proljeti, vojska će poslije tolikih patnja i mučenjstva uživati krvavo zaslужeni počinak, oni izmučeni priedeli,

Agatini čeljad nadio ono večeri vanredno veselo, pače prieko ognja u kuluću bi se kadstro smrči.

Nemojte zamiriti oglasi se jedan čovječuljak — Stefanov sluga — ukrajine. Ova se češćaj meni smije siromašnom čobaninu. Mladi su još i ništa im nemanjika al kad budu provali toliko zla koliko sam ga ja pretrpia, po moju petu neće im biti do smrtha. — Dakle vi ste puno fiskus? upitao čovječuljka.

— Eh! da, odvratni mi on. Počet sam prije pripovijati toj malože moju istoriju al nijihov smrh nedaleko mi da svršim. — Pravio nam je da je bio vojnik, javi se Bartul Agatin najstariji sin.

— E pa dragi čovječaj rezveselite i mene vašim pripovijedanjem. Ja znam da vojnici iskuse mnogo toga po svetu, pak ih je kadstro milina slušati; gdje pričaju dogodjaje po vjetničkoj životu. Vi ste možda Šao na Francuza kad ju došao u našu Istru? upitao ga ju.

— Ma uprav ste pogodila, odvratni mi on. Kad želite čuti, povrđat će vam gospodine al vi direc mirno ve! — Čovječuljak onaj proio svojom desnicom preko razkuštrane glave, zatim pljuće iz ustih dva tri puta i obrisav al o rukav desni usta počekao pripovijediti:

— E čovječe moj nadaj vam Bog njekad toliko svila provati koliko sam ga ju. Kad je ono doša Francuz va našu Istru mora je svaki u soldatu koji je mogu nositi pušku a čovječe moj boine i mene nisu pregledali. Jure Mišanle iz horamske

Traho mora je pustiti svoju lipu dragu i trahljanske sinokose; pustiti je mort svojeg „štabice“ i „roščice“ pa poći na Francuza. Uh! težko mi je bilo to lipi gospodine.

— Kamo sto morao poći? upitam ga opet.

— E čovječe moj, e tipi gospodine mora sam da Berma a odovula gnati me sa drugim naši kapurali da tamo do Pazina, gdje je ona velika i nikad sita jama. Va Pazinu dalii su nam neke teške muščete na — kremenjake. Moji lipi drenova gribljaju morti sam završi a neku težku pušketinu staviti na ramen.

Kod sv. Petronija instalirali su nas kako imamo pucati na Francuza. — Hooh, an, fraraj! vikne neki kapur. Brum, bum, bum! rukavice naše puške al i ka lipi moj gospodine zavljali sam se koliko sam dug i širok na zemlji.

Nadošla Agata sa čeljadi prasnu u smrči, a i u meni je sreća zaigralo.

— Nastavite dalje dragi Ive. Vi ste možda naširje prepunio pak vas bacio i možda rado.

— E da, da, lahlko se vam smajati prodrži Ive Mišanle al nijo bliži meni onda da smrči. Skočia sam na nogu i prošla rukom preko obraza kad ev! ruka mi sva krvava. Onaj kleti muščet na kremonjaku udarla me po čelu ter mi zasjekla duboku ranu. — Šada čes poći Ive doma ponisliša sam u sebi al da! — povozali mi nekom rubeljinom glavu i sa povezanom glavom mora sam muščet se.

Prija nego smo otišli iz Pazina, bilo se pročulo, da je Francuz već blizu a ja rekoh sebi: »težiš! IVE Mišanle! Ti već nikad nevidiš svoju Trahu. Tvoj „štabice“ i „roščice“ su mnoge. Škoda i kvarci počinili po toj krvini. Svoga si dobrog Boga uvrđuju i ihnu si ozišla. Čujes! IVE hodi se ispoli lat! — Kako sam namislio tako sam učinio.

Pošta sam preko pazinske drvenoga mosta pak po nekih ščeklach, obrašćenih topircima, doša sam pred oni božji frančijski klostar, — primia sam željezni križ pak sam li južni počea zvonići. Odmah dođe neki suni bošonozac i me zapita zašto da zvoni.

— Doša sam na isprivid čestni otče. Morat će naskoro va ogran na Francuza, pak želim se s Bogom ponisiti, odvratim mi ja. — Želiti li otče Potokarpa? upita me bošonozac a ja lipi moj gospodine nisam ga razumia. Misla sam da se ruga mojima opencima, pak mu srdito odvratim: — a zala bø fratarska, što kažeš „škarpa“ ta to je paslò. Nepitaj ja za postole nego za božegaj spovidnik.

Sabi bošonozac odaleći se sa smrćom i do mala stupi preda me jedan putar s nasci, pred kum sam se ilbo ispolida i u mojim dobrim Bogom pomiria. Hvala Bogu! —

— Iz Pazina smo, lipi moj gospodine, šli da va neko „Novak“. Ondi smo počinili, nekoliko ščope pojili i vina se napili — skoro da sam već bila zaboravila na Trabu i moju ranu.

napokon će i oni odahnuti i vratiti se poljskomu radu, te će po malo izceliti rane, kojo im je ustanak zadao.

Premilostivi vladar, zabrinut otčinski za svoje narode, neizmjerno obradovan, da će prestatи prolejanje krvi, te da će u miru svu svoju vladarsku brigu moći posvetiti dobrobiti onoga zabludjelog puka, odposla vrhovnomu zapovjedniku Jovanoviću, slijedeći brzojavku:

»Vašo brzojavno izvješće o podpunom posjednjem Krivošiju, uzeo sum sa zadovoljstvom na znanje, te Vam za energičnu provedbu toga podhvata, izvršem osobito Moje priznanje. Istodobno Vam nalačem, da zapovjednikom i četam, koje su pri tom sudjelovali, izrečete Moje zadovoljstvo.«

Ovakova previšnja priznanja izdavaju se samo po sretne dovršenom djolu teemože ni čas biti sumnje, da su vojnički nadležni organi djelo gotovim smatrali i najvišem mjestu izvještili, da je krivošijanski ustanak konačno svršen. Žalibozu brzo su se morali osvjeđati da su neopravданi bili preoptimistični; jer već drugi i treći dan posle one brzojavke da jo ustanak posvema svladan, morali su izvješćivati o novih napadajih ustaša, o novih bojevih, koji tako rekuću nisu ni jednoga dana prestali, a valjda više žrtava stojali nogu do onoga posvemašnoga svladanja. Za veličinu tih žrtava samo u novcu, dovoljno govor vladin predlog delegacijom za naknadni kredit od dvadeset i tri milijuna forinti, koja sveta jo tek predujam na nove tražbine koje će na račun ustanaka zahtijevati ratna uprava u jesenskoj sjednici delegacija.

Pa da bi posle svih ogromnih žrtava, posle tolika stradanja vojske, koja u istinu u onih klisurah, u onom surovom podnebju, u onom bez svakoga čovječanskoga življjenja priedelu, mora podnositи nadčovječne muke i pitanje, bilo barem izgleda, da će tukinam i patnjom vojsku, da će novim i novim žrtvama državljana biti skoro kraj! Upravo protivno, no sam u danis unireni prije pobunjeni priedeli, nego su se pobunili i oni koji su se do sada dužali mirno i odlučni su na najskrajni odpor. Kad bi to javljali i tvrdili kakvi inostrani dopisnici, moglo bi se reći da pišu tendenciozno, ali to piše list, koji je barem sto putala potukao u svojih dopisih i brzojavih ustaše, nekoliko putih odjedavao opiclo ustaniku, i koji je preko svake granice svu moralnu silu ulagao, da ga pomože ugušiti. Zadar. »Nar. List« u broju od 6. o.m. ovako lamentira :

«Sedam je punih mjeseci odkad, po nepristupnil hridinu Krivošiju, po lomnim vrelim Hercegovine, puče prva ustaška puška. Sedam mjeseci krvave borbe, ljudih ranah, ogromnih žrtava, a ipak, uzprkos službenim brzojavkama uzprkos Schmerlingovim izjavam i novinarskim vistem, ustanak još traje. I po Fočanskom kotaru, i u Neretvanskoj dolini i na Dragaljskom polju, jek se ustaške puške još različi i smrtonosna zrma vreću nad glavami naših vojnika. Ispučače, ne samo što ustanak do danas nije još prestao, no po vistem, što primamo, to većmo se širi i rok bi da su ustaši sad, uslijed nekih zadnjih događaja, spravni više nego ikad boriti se do zadnje kapi krvi.

Tko poznaje narav i čud onog puka, tko zna kako oni prezirno gledaju smrť, kako bez obzira srču u boji, tko pozna njihov orografski položaj, lahko je doista da so uvjori, kako ustanak može još na dugo trajti i težkih žrtava našoj državi doneti. Poznajte naravi ustaših, njihovom kušovitom položaju, treba još nadodati ono naravno i neizbjegivo utočište, kojeg će ustaši uvjek naći u susjednoj i srodnoj im Crnojgori. Ako se na sve ove okolnosti promisliti, nije teško razumjeti da će se po svoj prilici još dosta krvi uzalud proliti, da će dosta još majkah zakukati i restaral u crno se zaviti.

Mi smo odmah iz početka žalili ovaj zlosretni odpor, tim veće što smo uvidjali da pri sudašnjem političkom položaju nije moguće da glavni cilj ustanaka ima nikakvog uspjeha, a predviđali smo, da će s njega one toliko izkušane zmije težko stradati, i namjeti vlasti ogromnih žrtava i nakanudivih gubitaka. Sad pak, posle ilj je toliko s obliju stranai poginuo, posle je ovaj ustanak stao Austriju toliko i toliko milijun, naoseć joj strašan ekonomičan udarac, želimo da mu se što prije kraja dođe i da se mir u one zemlje povrati.«

Iz Hercegovine i Bosne neće se mnogo, već se tim više razpravlja ob ovih zemljah u Beči i Pešti, kako da se poboljša ondašnje stanje. Magjor Szlavay, vrhovni upravitelj tih zemalja, odstupio je te se traži naslednika mu. Težko je ga naći, jer Magjari hoće svojeg čovjeka, njim je više stalno do osobe nego li do temeljito poznavanja onih pokrajinah, koje se nedaj takto lahko po teoriji upravljati. Svakako pevi je zahtjev, da se ogromna većina stanovnika u Bosni i Hercegovini učini najprije »ljudi«, koji budu mogli nazvati ko-

mad zomje svojim, da uzmognu na svoje tlo nasloniti svoju glavu, inače sve reforme i svi zakoni i naredbe, kojih jo služben list bosanski uvjek pun, biti će rieč vapijućega u pustinji.

Naslijedovanja vredno.

»Osservatore Romano od 14. travnja t. g. broj 86. piše između ostalim i ovo:

Jedan dobar nauk.

U sredn dne 5. t. m. pri kr. gimnaziji-liceji-Piagetu u Vincenzi diebil su se gimnazijalni mladeži školski darovi. Kojige dan je dar povrh »Strauss«, biljanu još »Cudoredne positiviste i »Moraju rasudba« prva od »Drapera«, a druga od Trezzea. Ova dva pisca jesu svečeni odmetnuli od vjere, i njihove su knjige pune živinskog bezboživa. Jedan između nadarenih dječaka bio je grof Jeronim Arnaldi, koji odstao je natrag predsjednik liceje u Valerijanu Valerijani od njega na dar primljene knjige, popravljene slijedećim plemenitim pismom.

Vrh gospodin!

U Vincenzi dne 5. travnja 1882.

Moja duneaunost i moje dosljedanstvo zaprećuju mi primiti ove knjige na dnu, koju jesu uvrideri i napadati na moju osvjeđenje. Gospodin se preisjednik varata, ako misli u Vincenzi činiti na tukvi način razplod positivizma i drugih lopih naučnih, kojih bi se mogli zamjeniti dosljednim licejima evandželja. Znatli ho morate, da ako je Vincenzi grad od 10. lipnju, on je ipak grad Marijina, i koljeno je bio i bilo još nepotjedljiv branitelj svoje političke neodvisnosti, bili hoće uvjek i ponosili branitelj neodvisnosti načinu i onoga što bi u pogibiji dovesti moglo njegovu najlepšu slavu to jest vjera. Imaju me izpričana i primite izraz mogućkog počitovanja jasno.

Vas ponizni sluga

Jeronim Arnaldi.

Predsjednik držec si za shodno odgovorio je na ovaj list onoga grofa Jeronima Arnalda, branec si budalstvima i bezobuznim izgovori svoj neuvjetni postupak. Među ostalimi nespretnosti napisano je: »... da znatnost bude sve to većma sastavljena vlasti vjerti i kao predsjedniku zavoda, da mu je naloženo »širenje takvih pravih i slobodnijih mislih (sic) s kojima se sve to većma osvješćenju ljudi pošteni (sic) i mudri...«. Želi napomeni, da otac radi ovog postupka, sime si pozove na red. Na bezobuzni zahtjev malovrednog predsjednika grof Arnaldi otac dječaka odgovorio je slijedećim listom.

Štovani gospodine!

Jeli to unalenost, uverediti i napadati na moju osvjeđenje i ono mojega dragog sina Jeronima, treba dodati škodi ringlo, napadati otca u sinu. — Sto? Dosljedanstvo i znajuć odvraća ga je od stanja onih drijih kujigah? Da li možda dosljedanstvo i znajuć za Šutu gutali otcov, da mu se prokuši jekost?

Jedino, da ove kujige nevrijednaju podobnosti onim, koji misle kao Ardigo Trezza, ali ju vrednjuju vjerujućemu katoličku, ili boje reku kako bi g. predsjednik misli čovjek koji ima punu glavu presudih i pogresak, a kao da jesu velebitne ona dve kujige oljeve glasovite, (sic) Obskrbiti mogu sime dve kujige novijimi

splsi, koji obširnostju namišljajah i matodljevom točnosluj njihovim spisateljem zadobili jesu gna kojega uživati i mjesto, koju zauzimaju. Ako je to za Vas prijaznost, za mene je prekršaj! Suditi ljudi živuće od glasa i mjestu kojega posjeduju, veoma je dandasna pogibelj — jer se slavi više onaj tko je veći lažborba. Vi mi do nebes uzuđete znanost, koja je ista sve to većma stješać granicu vladajuću vjere i osobito one vjere slike i nepodigne nemutrujuć, da znanost Ardiga-a Trezz-eju ne susreće, ma ju uništaje; tajec javno vrhunaravnost, ona je pače u protuslovju same sobom ondje gdje veli: da prava znanost nije bila nikada nježanje prave vjere. Ali naša je prava vjera, jerho shodna za visoku sudbinu čovječanstva, zato je lažna svaka znanost, koju je podutina uništje. Dukle pojnovi istinu i slobodni jesu bezbožni u pozitivizmu. Siromašna pravice, siromašna sloboda kamo si dospjela! Pak mi još govoriti o toleranciji, tko inđi napada na mnogobrojne savjetnike našega grada, tko hoće da uništi našu slavu našu naduh! Ah! Ubije ih vi nego pustite odrasti ih ka bezbožec i materijaliste, bez savjesti, bez kriposti bez poslužnosti! Stalno je, da pravo nadbrazenje čovjeka to umno to dosljedno postavljeno je u pravo ravnotežje njegovih sposobnosti; ma Vam se čini, da vjerujuć kao crkva i papa stave se u prevgu našu sposobnost! Valjaju se su tako metnuli u pravagu slavu sv. Dantona, Tusa, Manzoni i Pellico, i mi čemo se zadovoljili staviti jo u prevgu kao i oni.

Mi se ustravljivjemo promatrajući čijenice, jer nas osigurava rječ božićnica, koja pogreši nemože; ali jesti i ljudi tenu ledni pri pameti geslo:

Tko ljudi pogibio u njoj i poginje: Na mjesto dat, jedan ožtri ukor mojemu dragom Jeronimu, koji je po duši strogo discipliniran dječak i po krv pravi plemenitač, da će mu veliki zato čeleo i to čeleo, koji proizlazi od srca jednog otca, koji se ponosi, da imade sime tako značajna i dosljedstvena. Da sam je kakan pozitivista, zahtjevao bih u od g. predsjednika zadovoljstvu kao pozitivista; ali kao katoličku ju Vam se osvjećenim tim, želje imati je inozemna praznogercer, boljopravica i neotesanca, kako to moj sin, i Vi nebi se plakao poput tolikih otacach prevarenih. Neimoje mi zamjeriti što sam malo produljio, jer ste me vi na to naveli.

U Vincenzi dne 6. travnja 1882.

Vas ponizni sluga

F. Franjo Arnaldi.

Uredničtvu lista dodaje još na poseb: Upozornjeno roditelje učeće si katoličke mlađeži, da naslijedju plemeniti prijer grofovih Arnaldi, jer njih dvoje idući su neugodna osoba osoblilo našim protivnikom, da nam nije ništa toliko mulo ko naša vjera. Znamo također, da su mnogi katolički pomenutoj gospodiji grofovom Arnaldi u znak čestitaju poslali svoje posjetnice, hvaleći njedno njihov plemeniti postupak. Tako je javio »Il Berico« list iz Vincenzi, da je grof Jeronim Arnaldi u znak čestitaju poslali svoje posjetnice, hvaleći njedno njihov plemeniti postupak. Uz to je javio »Il Berico« list iz Vincenzi, da je grof Jeronim Arnaldi u znak čestitaju došlo više od dve stotine posjetica i listovih i to od svecuđstvije mlađeži u Padovi, o i učeće su mlađeži iz Itina iz raznih zavoda načinjenoj od Akademije San Tomaso d' Aquino, od mnogih biskupih i nadbiskupih i mnogo odličnih osobih iz raznih stranah Italije. Ali nam je napomenuti, da je mi osobiti način čestitaju grofovom Arnaldi aristokracija miljetička i miljetičko gospodje. Poljario M... S...

je povijest »Raznoljevice« kuce, kroz nepoznata. Bio sam loško ljetih odsutan a vi znate da se ljudi mijenjaju. Vi ih da vam se sreću leži sudbinu ove kako velite ne-srećne kuce. Prijedaje vam molim vas. Do desete je imano vremena.

— Pripovijest je malo duga, al kad želite, a to želi i moja čelad, kojo već prije običih, da ēu joj kazati dogodjaje te kuce u kojef i ja u svojoj mlađosti ljeđih arh spravio. Starac Stefan prodje desnom rukom preko visokog čela, kā da bi tražio prikladne riječi za svoju pripovijest. Agata podstakne organ. Debel i naročno grabrov »colelli ili panj, razastirao po svoji kuhinji veliku vrućinu.

Jure sinel zovnu Stefan. Evo ti kliču. Staro navade nesmije se zapustiti. Prije nego počemem pripovijet, hodi u moju sobu. Naši ćeš u mojoj skrinji blagoslovjena praha od Vazrina. Uzri ga za tri vjetice. Njupni pušku te izpalj odmah prije. Nek bude sve na čast novorođenog. Agata pripovijest organ. Debel i naročno grabrov »colelli ili panj, razastirao po svoji kuhinji veliku vrućinu.

Jure otide i do deset po prilici časovih zagrnji pušku u tihu večer, sa praga Stefanove kuce. Starac Stefan usta na noge sa svojom čeladu i okol plamteće ogњa zapjeva položnju glasom onu žnanu u Istri Božićnu pjesmu:

U to vremje godišća
Mir se svjetu naviša:
Porodjenje Ljetića
Od Djevice Marije! —

(Dalje sledi)

Od Novaka smo pošli dalje pak smo stigli valje va neko Cerovje — a ipak moj gospodine nedaj vam Bog nikad toliko sviju provati!

Od Cerovja doklapali smo po nekom razvranom i blatom putu da va neki »Buljana« gdi nas je lipo neki »crni Jure« pogostia. Iz »Buljana« smo posli preko »Lugoplove« na »Rope« pak odonud spustili smo se dolu po neku stran, pak smo stigli pod neke visoke, visoke stine kako pažnjički zvonile a pod onimi stvarni čelo se: lipi lipi, lipi lipi — lipi lipi! — A što je bilo ono barba Ivo? upita ga Agata.

— A Buzetski malini — nedaj vam Bog nikad toliko svitu provati; hukne opet nas prijevođajuća.

— Nastavite dalje, sokolih ja Ivo Mišanić! — Kad smo stigli blizu Buzeta, moja one rana počela opet brđiti.

Budu je u večer. Prvi kapur je reče cijelo vojski: »Vi momci ležite na počinak a ti Ivo Mišanić struži strazu, da nas neprijatelj nepoklop!«

Momci polži a bilo ih je do stotine. Lipa je bila ona noć mješćina. Misao šetala se po neku kā blji sli inoje »roskice«.

Menti je bilo teško na straži. Glavom sam bila i žedan se od silnoga truda nisan mogao ni granj! »mušket na kremoni« nositi. Svo rame vec mi bila nažulja. — Ja počea sum sam ubio govoriti.

— Va staji na Trabli s tvojim »škabli-ćem« i »roskicom« je bolje nego tote. — Ivel tebo je tuj kleti »mušket na kremoni«

njake do kri nažulia rame a glavu ti smrtno rania. Kapur i drugi momci nijaju s tobom mislođa. Oni ti se cijim putem samo rugaju a sadu ti vas ranjen i trudan moraš njih zahrave od neprijatelja čavati! — Ivel ali si lud. — Vrzi taj mušket na stran! Nek ga nosi, koji je zdrav! Ti hodi domaća —

Lipi gospodine kako sam mislila tako sam učinila. Ponuđao sam se odšutiti od spavajuće momčadi i bacu mušket na vježku graju pale ih! — oruđa se ide. — Fili sam drito pod neki kažunenat, kadi je još kaligraf kod svih postole Štak pak sam poša na neki »crni kapi«, pak na Kaščeru, na beramske Ladavice, dalje preko beramskih vratih, drito, drito, drito na Kicer ter na deseti dan u jutro ranu došli sam zdravo i veselo na inoju Trabli k mojemu »škabli-ću« i »roskici«. A lipi moj gospodine, a draga moja čelad, nedaj vam Bog nikad toliko svitu provati! Radivo sam na »Raznoljevice« i »roskicom«. Biš sam do Raznoljevice i roskevinu. Onđije vam je bilo jedno svađesa, dok bijaše vjere a kad ova nestva propane. O da bi znao, dragi gospodine, povijest one nesretnje kuce, od sažutljenju suzani bi vam se bice obilio.

— Premda nisam tuđinac, ipak mi

DOPISI.

Iz Labinskine, početkom maja.

Nikako nemožemo progutati ravnodušnu nam kod zadnjih izborih. Naši roditelji su već ostarijeli ali se nesrećaju, da bi bila izvanskih sela labinskih običajne bez kojega starašine ili zastupnika u občinskom vijeću. Ovoga puta promisili su se gospoda drugčije te su za koristno pronašli, da se nijedan seljak nebiti van njegovi približni, koji je valjda biti labinskih gošća na ruku. Odlata potiče i smrtnu med labinskog gospodom i Republikom. Jeli je pravo, da se tako radivo u nama postupa? Mi smo schizati, stupati, nedaju nam škole, niti lečenja, prenje uvježbanje, doprinosašu naš krvavim novac, još gorovo: tko bi bila tada nadkritio, da jim dajemo škole! Prošle godine bio je zastupnikom njeni Sili, pa kad nije htio potvrditi u sjednicu sve što se je predlagalo, ostavljao više te se razbjegao većem da neće s takvimi ljudi imati poslu.

Dragi naši ljudi, tu nam neprestaje dugo nego složiti se, porazgovoriti te učiniti sve korake, koje smatramo za shodne, da podignemo naš narod i naše škole. Pospustiti nikako neslijemo, moramo se pripravljati, mi neslijemo uvjek biti posložni drugim. U isti džiz se polagano naš narod, ni kolar labinskih nesmije zwostati, pokazati da suši ljudi, kojih ljublju svoj jezik i svoju narodnost.

Od sv. Lovreča na Raši.

Naša Sloga od S. Lovreča od Predstavnika Raši ti si jur bili tiskar i niki dopslični se škole, koje sučravno ovdinu. Nu, potom onoga dopsira, složili smo se mi kmeti i mornari i napsasimo Vlakom Školskom zemaljskom Vlakom Trstu molbenicu. — U njoj priklopljeno žamolismo molstoljubju ustanovljeno gori spomenuto škole. — Mučimo se u njoj — molbenici — dokuzati, da jo ona — škola — ovdili tako potražuju kako kruh naš svakdanjini — kruh je — Ovdil je djece barem oko 200 sposobne za školu polaziti. Ovdil su ljudi živući na obali morskoj po naravi određeni za more, i u po potrebi uslijeni su nanj se dati, jer se drugače nemogu stinjati svojim ljudima hraniti — kruh i je pravo. — Du bi se dake uz može štene i pisanja boljim mogli uspijeli mora latiti i po njem u dalekom svetu slijeću tražiti i steti.

Nadodali smo da ako i nisu sva djece jednako daleko pol ure samo od obitelji, u kojem bi se mogla škola namjestiti, da se nistar namjenjuje svim obvezujućim slat djevcu u školi uko malo i dalje od pol ure. U drugo pak, da se namjestiš tu školu u koje sefno medju nas — u blizini koje crkve obala bi bila želja, gdje je i kuću luhka naći budući jo pravo ondje lepa, prostrana gospodska kuhinja prazna, a vlastnik ujezlu uz malu cenu voljan je u majmu dati — all budu koko reči u kojem mu dragu selu, ipak je u blizini njegovaj, od ne već od pol uro daleko, četrtos-t i priko djece sposobne školu polaziti. Sto ol položaju izvire od ovih ovduši se. Dakle pravo kako zakon zabijeha. Na ta način, kako vidite i dvoju lino mogli školu pitati. Zadovoljavamo se s jedinom!

Ovu ovakavu molbenicu podpisano pripko od 80-90 od mra, sv. ofici od obitelji. I na 26. Janaru toga jela pod recipis upravimo ju na dotičnu gori polivaljenu oblast.

Nadali smo se po tom da je prava dobivena i da će mijaljke po Uzkersnih blagdanah škole započeti, za pokus akto na drugo.

Nocci! — rokno bi brat Slovenac. I pravo bi imao. Ne samo mi škola započeta, ali mi priprema da će započeti. Ali — i čuvi se — ni u igovoru, mu bilo kakovog, vrh nesrično naše molbenice. Posumnjajmo, da smo zavezali put, i da oblasti pod Visokom Kraljevskom Cesarskom Državnom Školskom Vlakom imenom je nije. Ali osviedećili su mi ljudi razumni, da takova Oblast ostoji.

Naša draga — Naša Sloga! budu tako dobra, stoži se i ti s nama i izpeljujmo skupa stobu da nam se uzkršnje; jer vidiš da man samim od ruke nimalo ne ide. Ter i tako nosiš ti da — slogom rastu i male stvari.

Nego ti javljamo, da je veće putanju spomenuto Molbenici napisano i to: da mi sv. ovdi — hvala Bogu — smo Hrvati — kako i smo — da dakle molimo i zahtijevamo hrvatsku školu, ne izključujuci za to načinjeći i talijansku, ali kako predmet. A hrvatska škola u službenom Istranskom, li Sloga, dobro to znaš, jest sim, koje težko može uknuti. Sud razumiš. !?

Oblast, na koju ste se obratili, zove se zemaljsko školsko viće u Trstu¹ pa zato možete biti uvjereni, da je vaša molbenica prislijepa na pravo mjesto. O tom se možete osviedeći, ako rečimamo kod postoje. Čudite se, da još nema odgovora, nu to nije nikakva iznimka, jer se kod ustrojstva pojedinih škola čekati i godine, osobito gdje se pak radi o hrvatskih školama. Možda će ovaj dopis sjetiti dotične, da stvar uzmju u ruke. Ako nebudete tečajem mjesec danah dobili kakvoga odgovora,

Sada na svršetku dočes li čuti — Sloga jedan smislu? Vlrijem da bih je mogao upotrijebiti za Jurinu i Franinu, koji bi se za stalno grohotom nasmijali.

Svaku nedjelu od nikoliko vremena simo, prispije nam velik broj nikih istrijskih tiskanih u Poreču (!). I to po poštici, svaka pod svojim pasom na kojem sindiriz — osoba, koja bi taj list imala primati. A ugori i takovim osobama se ga liti se je, Šaže? — I onim, koji ni slova ne poznaju. I to ti je prava istina i mogao biti u slučaju i imena od ovih ovačkovih zabilježiti. Pak...? Pak ovo uzrokuje ovdje običi smilje. Tamo ti primi i taka s njima po putu i po klanci pila na trne ali na stinu. Primetne žaljive — Ča radje neznaš li ti da ja na njem pisano da ćeš morati zanj platiti 6 for. na heto? — Srđito se izbrekne nanj — na žaljive vlastitniku njihovu žatu bō, da ih užme, ēu njim platiti... ki je njima rekao da mi to Šaže? ter znaju da ja ne znam Šaže... i. t. d. razprava i smilje i... i koja »pasja vira« i zala bō.

POGLEĐ PO SVIETU.

U Trstu 15. svibnja 1882.

U ovo petnaest danulu carevinsko je više razpravljače većim dijelom carinsku tarifu razne trgovacke robe, što se obično iz tudjinstva dovazi u našu državu. Kod toga se vičeća imalo uvjek prod očima promjenju i unapredjenje domaćeg obrta i domaćih pridelaka. Nu tā i tamo hoćeš so baš radi toga novi carinski zakon tako toži činiti.

Carev. jo viče dozvolilo izviše, da se odboru tržačke izložbe predujmi sto hiljadah forinti, da uzmognu svoj posao kako valja ovršiti. Zakonski načert o svećeničkih plaća da će stoprav u jeseni doći na red. Ministar Pržak da se u pravosudnom odsjeku izjavio, da će se nekoj pokrajinski sabori otvoriti već koncem mjeseca junija. Gorički zastupnik, grof Coronini, da misli predložiti zastupničkoj vičećici, neka se i u Austriji za uverovljivanje zastupniku uvede posebni vrhovni sud, kao što obстоji u Engleskoj. Isti g. grof da osmiva u car. vičeću nekakvu središnju stranku, u koju da bi stupili sa ljevice i desnice svi oni zastupnici, koji neimaju sebiti sad proti jednoj sad proti drugoj, po migu i zapovijedi svojega vodja. Zastupnik Schönerer, pruski stjegonoša u Austriji, htio proturati u parlamentu nekak predlog proti Židovom, ali nije uspio. Slezki predstojnik postu markiz Bacquehem. Hvala ga kano vrla činovnika i, osim njemackog, višta i raznim drugim austrijskim jezikom.

Iz Krivošja uvjek iste tē iste viesti. Koliko bi svaki čas reči, da su ustaše susvim izčeznuli, toliko se opet svaki čas pomaljaju i puškare sa stražečem tamo vojnici. U ostalom, proglašenje pomilovanja u Bosni i Hercegovini da je toliko usplo, da se sad mnogi vraćaju svojim kućam, da obrade svoje zapuštene tegove. Ministar skupnih finacija, Szlávy, da je zato stupio iz ministarstva, što mu se predbaciova neuspjeh tamošnje uprave. Sad mu so traži nastojnik, pak se spominju ponajčešće gori imenovani grof Coronini i naš namjestnik, barun De Pretis; ali poizvestno nezna se još ni sada, tko će opti na svoja pleća bosansko-hercegovački križ, kako ga utesao nezaboravni grof Andrásy. Iztočni grich kod svega tog posla jest, što su u njega zaboljele sive nesreće ruke Magjari, koji kao svagđe tako i tū nerado o ničem drugom, nego o zatoru slavenstva, pa dakako štograd učine, nemože nego jutiti i dražiti onaj siromašni narod.

To neka se prvo-potpisani na molbenici obrati na istu oblasti prešće, da se dotična molba odposlana postom toga i toga dana rieši, da se za svaki slučaj zanuči občinari ravnat. Ako nebudete znali što učiniti, obratite se do nas, rado ćemo učiniti, što me moguće, da se jednom stvar odluči. Da ste zdravo. Ured.

Kako je trebalo u hrvatskom saboru, proti tvrdnji Miškatovićevoj, razumjevati gledo grada Rieke Š. 66. od 1868. godine, to je u ugarskom saboru prošlih danah jasno dokazao ministar predsjednik Tisza, kad je odgovarajući na neki upit rekao, da je po tom paragrafu Rieka magjarska svojina, a kraljevinsko deputacije da nisu mogle imati druge zadaće, nego dati odube nekaj formalnostim, koje se uslijed hrvatske tvrdovratnosti neće moći ni ovaj put postići, ali to da ne trutri ni najmanje blaženstvo posjedniku Magjara. Nego Magjaram valja pripomenuti onu našu, da svaka sila do vremena, a nevolju redom ide!

Iz Engleske dolaze težki glasovi.

Irci, kojim se bio počeo Gladstone dobrati, kao da su za sada sumi ukopali svoju sreću. Dne 7. tek, na večer u Dublinu ubišo izdajnički dva visoka engleska dostojanstvenika, što bježu tamu poslatu, da polakšicima umire narod. Kolovedža Parnell i njegovi drugovi pozvane narod u javnu proglašu, da se zgrozi nad tim ubojstvom tđ izjaviti engleskomu pučanstvu svoju sučut; ali Englezi jednako bacaju krviju na tako zvanu zemaljsku Ligu iliti narodnu Zadrugu za oslobođenje. U londonskom se parlamentu ogorčeni zastupnici dogovaraju o najstrožim sredstvima, što se kane pokrenuti proti Irskoj, da ju tobožno upokovu i ukrote. A veli se, da će biti i Gladstone prisiljen stupiti iz ministarstva, jer se taj zločin tobožno dogodio uslijed njegove popustljivosti. Nego radili Englezi, što ih voljna, već se danas vidi, da će Irci naposlijetku pobediti.

U Ruskoj kao da se zamađaju na danu miru od prevratne stranke; zato da će se krunisanje carevo opet odgoditi na neizvjetno vrijeme. Židovi, što se odnale hrpmicu sele, idu nekoj u Ameriku, nekoj se vraćaju u svetu Zemlju, a nekoj kojekamo. Magjari da su potočili rieč, neka im se otvor i Bosna. A mi velimo, da tužnja Bosnji nebi trebalo nego još je, da se do kraja upropasti. Bosna treba ljudi, koji zemlju teže, a ne koji o tuđoj muci živu. Židovi su na svojem mjestu u obrtnih zemljah i u velikih gradovih, gdje mogu svom prometnošću svjeti i koristiti, a među glupčtvom i siromaštvom ne mogu mu nego škoditi.

U Egiptu došlo do preloma, pa lako da čemo za koji dan čuti, da sadanji podskrbljao bio skinut, i da na njemu mjesto postavljen malodobni mu sin, il Bog zna tko drugi. Engleska i Franceska kuo da su se dogovorile, da se s njim igraju, dočim ga Turška javno hodri i obećaje oružanu mu pomoć. Ostale države kao da gledaju na strane, kad bude sgoden čas, da se i one umješaju u taj posao. Franceska je umjela u tom pitanju predobiti na svoju ruku Englezku na školu i sramotu Italiju, koja je sed postavila svoje tamu iznenadjene naše u što veći i skrajni metež. S drugo strane Italija je prošlih danah došla i do tog osvjeđenja, da neima u Evropi nego jako malo kredita, jer je tražila na posudu nešto prije 300 miliona, a nije jih skucala ni ciglih 70.

Tako zvano Dunavsko pitanje kao da se sve više zaoštrava, jer se Rumunjska iz petnih žilah opire franceskemu projektu, koji da ju u svojoj kući podvrgava tudijemu nadzornictvu, a u tom da ju podupire Ruska, Bugarski knez Aleksandar bavi se sad u Petrogradu. Raznosili se sva kojaki glasi o nepovoljnu nutarnjem stanju bugarske kneževine; ali to nisu bile nego pustje želje nebrojenoj neprijateljih slavenskog plemena, koje se ipak svuda diže i krije. Rumeljski knez Bogorides da je ipak izpo-

slovao u Sultana dopust, da se proteče Europom kad ga volja. Ruska i Turska da su se načinile gledje ratne odštete.

Iz Njemačke ništa nova, nego da je u Berlinu ovih danah izgorila zdravstvena izložba, štano biće porazmeđena u veličanstvenim i sjajnim palačama, među bilo i iz dva. Šteta da je za znanstvo ogromna. Sveti otac Papa razpostao okružno pismo na katoličku biskupe u Ruskoj, neka gledaju, da se ni jedan katolik neogrči u progostvu Židova, koje smo dužni ljubiti kao same sebe, budući su i oni naši iskrni i naša po Bogu braća.

Jurina i Franina.

Ju. Odkuda kume?
Fr. Tamo negle iz sv. Lovreča blizu Labinske moralism po moju ušu va stalle Štet Štet neko harti pul momari.
Ju. Ča nezna Štet ni jedan u Borgode?

Fr. Ajzna, ki? va Lanjin treba poči al pak na štale Tatijanom, ma ovi nezauju hrvaski a mi neznamo talijanski.

Ju. Lepa je ta teh stranah! A ča se još lutno ēnje va Lanjinje?
Fr. Da su se tamo potukli radi halotacioni.

Ju. Aj bi bolje kamo drugamo poči te razglasiti po svete!
Fr. Iva Štalah su neš Šaptali, da jum je va Štute hinc Šilic lepe Škant, do hoto da nisu svi prez klobuki van pogebli.

Ju. Morda zato nisu ga već nutar stavili.
Fr. Jušto zato, po moju ušu. A za sada sterpi se.

Fr. Jurino! Si ča čul, da se va Zagrebe opet neč pravđaju za neki paragraf, ča još nisu Štili s onem Šu?

Ju. Eh! onega su bili samo malo srestli pak je opet zaspil al sada govore, da te neki 41. paragraf ki prepisuje, ča se ima s onen storit, ki va diece kumidju dela, tako promenit, da on ki nebude istinu zavljenu i povijenje povodal, neće sinet već 8 dan govorit.
Fr. Oho tako je kunte onem, ki se slazu sa starom, jer oni najradje reču popu pop a holu bob.

Ju. Najberže da tako pak najviše kumidju nekemu Davidu.

Fr. Ču onem, ki je opel va Zagrebe ungarsku školu?

Ju. Nemo to ni on David ungarac bego David deputat ki je neki dan rekao perfinu, da su Unzare žugnjoči...

Fr. Buzarona, on ima Štakne više knjiga leg slike Kinkela! A ča te pak storit ti stekliš, ako nebudu smeli govorit uko ne svake osam dan je dan!

Ju. Lako nijam, svake osam dan je jedan kumidju storit, ter jih je jedno deven, jedan bolji od drugoga, pak te tako svaki dan jednačna beseda zet a jedan će je dobiti.

Ju. Na ta način bi onput bila svaki dan kumidju!

Fr. Jurje moj, reči mi pak, ča bi bilo, kad bi teli na jednu priliku Davida vankta titit?

Ju. Tega vraga bi bili već oni od kada storit, ali po nesreći David je zajedno i Goliat po Šnjelin ni ča skercat.

Fr. Viš, viš, praniča!

Različite vesti.

Imenovanje. Gosp. Dr. Josip De facis dosudanji predsjednik trgovackog suda i po predsjednikom tribunala u Trstu postao je predsjednikom istoga zemaljskoga tribunala. Pod ovaj tribunal spada osim Trsta i okolicu još i sežanski, podgradske i vodosudbene kolarje.

Izložba u Trstu. Njegovo Veličanstvo načar i kralj ovi isto je svojega brata nadvojvodu Karla Ljudevita, da ovori osobno na 1. augusta t. g. tržačku počajno-obrtniku izložbu. Potag pripravak nadat se je, da će u malom izložbi upisjeti, na sgrade i mjesto potrošilo se već 500.000 forintab. Budući nije odbor za izložbu imao više novaca, predložio je ministar trgovine zastupničkoj kući u Boču zemaljsku osnovu, da se tržački izložbi pruži zajam od 100.000 for., koji bi se imao još tečajem tekuće godine povratiti što se je prihvatio. Marljivo se radi, sgrade su već skoro gotove, hr-

vatski paviljon, koji se radi u Zagrebu, neće trebati nego složiti. Izložba traje do tre mjeseca pak je izgleda, da će bit dobro posjećena.

Peticije. Milo nam je javlji našim čitateljima, da su i obilne na otoku Krku stavlje na branik hrvatskih pravah i hrvatske narodnosti. Čast nijem! U koliko dozvolimo, odsposale su dosad obitine Dobrinjska, Omisaljska i Dubašnica na za-stupničku kuću carevinskoja vjeća predstavke gledje uvedenja hrvatskoga jezika javne uredje i škole. Nesinjenje smo gledali, kuke se strani svjet miče, već je i na nama, da nješto uradimo, da pokazemo ostalom svjetu, da i naš narod i Istri i kvarnerskih otocih živi te da će prije ili kasnije doći do svojih prava.

Iz Žumija nećemo dobiti glasovu. Šarenjaci podigli svoj te izplivili vodu. Ovo je dobar znak našim ljudima, da budu na oprezu te da se pripraveaju za drugi put. Jedino što nas je vele neugodno dirnuto, jest, što su njojkoj od svećenika radili za Šarenjak. Tko bi bio ikada sanjao, da će se g. Gabrieić tako napinjati proti ovdašnjemu vrednomu župniku! Tko bi bio mislio, da će taj go-spodil agilirati i nogavartati za Šarenjake! Tko bi bilo očekivalo, da će se taj svećenik, koji je svakako potekao iz naše krvi, da kasno u noći ráđavati sa Šarenjacima nad njihovom pobjedom. Neugodno nam bje napisati ovo nješkoliko redakut, ali nas sili dobra stvar i ljubav do naroda. Možda će koristiti:

Iz sv. Petra u Šumi. Neku se znače za osobe, koje su u talijanskoj občinskoj sjednici glasovali za talijanski kao nastavni jezik kod ovdašnje škole. U zadnjem broju napomenuli smo u kratko tečaju stvari. Za talijansku školu glasovali su članovi Križanaca: Milanov Božo, Prend Ivic, Rajko Ivic i Anđelija Božo, dokim je pošlo imenom Hrvatin Šime, značajnu muž koncu i poštenje, glasovao uz naše hrvatske Superetare Bratulija, Hektić i Macuka za hrvatsku školu. Poštem jsm dušil Čast i poštovanje četverici talijanskim zastupnicima, koji su nedaju od nikoga zamamili ni za košćenju janjetinu ni za časni vina! Neoblažljivo veselje vladalo je na 24. pr. mjesecu po gradiću Tinjanu, pito se i napijalo od radoši nad pobjedom do kasno u noći, kadno se rasladalo uz sviranje nježakve glasbe te podjose svojim krućem, Križanci bugareć po navadi starinske pjesme. »Oj pobratime oj, oj, oje postpriši so domu. Kako se to lepo sklapa!« Glasovali za talijansku školu a hrvatski bugari!

Poniranje sunca. Sutra dne 17. t. m. biti će podputna ponirnica sunca; početak je u obae na zemlji u 6 sati 57 časova u jutro, a konac u 11 sati 24 časa pred poletne. U Trstu pak početak u 6 sati 59 časova, a konac u 8 sati 34 časova. Ova ponirnica vidit će se u Evropi, Aziji i po većem dijelu Afrike.

Kolajne. Posljivo je sva ona gospoda, koja su se predbrojili na kolajne pokojne hrisku, da izvode pripisani do-tične svete, jer su iste već gotove, te će se je skoro uarništeljem razposlati.

Broj konjaka na celiotom svetu. Iz-nosi do 58 milijon. Od ovih spada na A-astro-Ugarsku 3.486.000, Francusku 3.000.000, Rusku 21.470.000, Njemačku 3.352.000, Veličku Britaniju 2.250.000, Tursku 1.000.000, Savezne Države 9.540.000, Argentinsku skupovlju 4.000.000, Kanadu 2.625.000, Urugvaj 1.600.000 — a na druge zemlje i druge jedva 6.000.000.

Licenci u Americi. Odlor amerikanke zastupničke kuće ustanovio je slijedeće honorare hješnikom, koji su pokojnog Garfielda za njegove težice bolesti liečili. Dru. Blisu dopisao je 25.000 dolara, dru. Agnew 15.000, dru. Reynolds 10.000, dru. Royalton 10.000, bolstničari Edison 5.000, a bolestničari u biologu kući 3.000.

Crni Židovi. Američanske novine Jewische Wurth donose nekoliko zanimljivih pojedinosti o socijalnih i religioznih običajima crnih Židova u Indiji. Većina istih jesu urođeni Malabarske obale, gdje stanuju, naročito u gradu Kolsum u znanimenitom broju. Oni se smatraju potomcima Židova, koje je kralj Salomon poslao u Indiju, da mu dovede slonove i rade u rulinich zlata. Ti potomci nejmau se razlikovati od drugih urođenika. Oni znaju samo malo hebrejski, taj jezik je među njima gotovo izumro. Sada se služe u svojim pisnim i molitvenicima hindujskim jezikom. Oni imaju i neku vrstu blješte, ali ta nije tiskana nego pisana. Od sveta-reličnih svetkovina samo sabath i uskrs, dan ponirebne nije im poznat. I u pripravljanju jelata razlikuju se od drugih Židova, jerbo su se njihovu provobljiti običaji mnogo promenili, otkad su se razstavili — a tomu su tri tisuće godina — od svojih suvremenika. Oni nadaju ne-jedu zajedno sa hiellimi Židovi, koji se ondje nalaze, jerbo ih ovi nesmatraju pravim potomcima Židovske rase. Usprout tomu diše se crni Židovi, da posjeduju pisma od inačkih vladara, u kojih im se za-jamčuju slobodštine, tako primjerice pismo kralja Čandrapunta, koji je živ u vremenu Aleksandra Velikoga. Oni sami nezovu se »Židovi«, nego »Slovi Izraelovi« i tvrde, da posjeduju višu svetlost kajigah, autografa, koje su pisali patriarke. Ali živ u velikom stronaštvu, velike su neznačice i služu si kruh poljskom radnjom i obrtom.

Nove baknote. Dotjera čovjek iz Vinkovaca juče na vašar i proda ga za 23 for. Varalica, na kog se namjerlo, poče mu plaćati; te mu pruži desetku (baknotu od deset forintah) i reče: znaš ćitati? Ovaj odgovor: znam. E dobro počaku mu desetku s jedne strane i reče: I to je deset. Jest gospodaru, odgovori ovaj. Pakaza mu drugu stran i reče: I to je deset a deset i deset su dvadeset. Uklapiv mu tako jednu desetku i 3 for. Hepo one. Siromah sejek prevaren, nikako si nije dove dokazati, da nove banke vrijeđe samo 10 for., mislio je uvek da vrijeđe 20 for., s jedne strane deset i s druge strane deset.

Niemacki Njemančić. Njemački profesor Kohen, koji živi sada u Englezkoj, sudjeluje u svojoj domovini na šest mjeseci zatvora. Dobivši odluku, da se stavi u zatvor, posla Bismarku slijedeće plamo:

Dragi moj Bismark! Vnš prijateljski pozdrav vrije je prijažnat; nudi nemogu posluhnuti ni primiti Vašu ponudu, jer živim sadu u Englezkoj. Mislim, da ovdje viši koristim, dajući čovječanstvu koristne načine, kuke treba upotrijebljivati duševnu moć. S tih razlogom nevlijednu nuždu, da primim bezplatni stan na šest mjeseci, koji mi ponudila država, ako mi i daje stan na Izbor. Meni je mnogo ugodnije, gibljem li se u zraku engleskoj slobodi, nego se da pokoravam kod rob vojnicih trunjli svoje domovine. Otkad sam ostavio sveučilište, zaboravlj muku i skitanje, a neznan, zašto da se skicam, još manje, da radim po zapovjedi koga drugoga. Imate li vi šta takova Izvrište, Izvrište to sumi, a nezahvaljivajte od drugih, da oni to čine. Ako Vas Vaša vojnička igra dopuštuju, slobodno mo pohodite na mojih fronsolozi predavanjima, pa ču Vas usta dokazati, kakav prednost ima život u Englezkoj, pred onim u Njemačkoj. Zelite li, razgledati eu Vašu liku javno ili u privatnom stanu i to bezplatno. Pozdrav Vašomu moštu ecaru.

Gustav Kohon.

B. 94.
k. s. v.

Oglas natječaja.

Za mjesto učitelja III. reda kod mješovite jednorazredne pučke škole u Draguću občini buzetskoj.

Naukovni jezik je hrvatski, a zahtjevao se i poznavanje talijanskog jezika.

S tim mjestom adruženi su do-hodci ustanovljeni pokrajinskim zakoni 3. Novembra 1874 i 10. Decembra 1878. — Natjecatelji imaju poslati podpisano svoje molbenice svje-dožbama podkrijepljene putem zakonitim u roku četvrtih tjedana poslije ove uvrstbe.

C. k. kotarsko školsko vjeće.
U Kopru, 25. Aprila 1882.

Boszio,
Predejednik

Priposlano.

Što. Gosp. Vjekoslavu Bader-u
u Gorici.

Javljujući Vam, da sam posve u redu primio vosak poslan za ovu župnu Crkvu dne 12. siječnja 1882 f. 163.16 vrednosti, držim za dužnost izjaviti moje podpuno zadovoljstvo, pošto vosa-k »iz pravoga zagotovljeno-noga pčel-noga voska« je istovjetan s onim poslanim u prijašnjih godinah, koji je nadmašio svako očekivanje.

Želim Vam što veću razprodaju ove vrsti voska i to ne toliko što bi od tih Vam bila korist, koliko jer bi se tada u svih crkvah rabio vosak kakov je propisan za crkvene obrede bez oškoditi pjevneznice dotičnih čas. Crkvah.

Izkustvo mi svjedoči, da Vaš vosak iz čistog pčelinog voska, premda je nješto skupiji od drugoga, obilato nadoknadijuje ovu prividnu štetu tim što se poslagano topi i posve malo, za ne roči ništa, odcjedjuje, premda ima prilično deboce stjeni.

Sjeguran da četo Vi i nadalje, kako ste do sada, sdušno praviti sviće od čistoga voska, za — da uzmognu

Pečen kalub poljem leti, krajem se zalašći.

Onc grine, mati vijola (se ovija) se visoka, sin dika,
trs, porezana lora, rozga i grozd.

Imam jednu sestrlicu, sve va kuci pravi, pa va kut frkno.
Imam jednu sestrlicu, nego na mestu sedi, a sve po kući opravlja.

Imam jednu sestrlicu sve va kuci pravi, pa va kut frkno.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.

Imam jednu sestrlicu, kad je lačna muči; kad je sita vršiši.

cura (creti), padela.